

Jaarrekening 2003

Foto: Bert Bosch (Nieuwe Merwede)

**Natuur en Recreatieschap
De Hollandse Biesbosch**

INHOUDSOPGAVE

1. ALGEMEEN

1.1 BELEIDSRESULTATEN	3
1.2 BEDRIJFSVOERINGRESULTATEN	5
1.3 FINANCIËLE RESULTATEN	6
1.4 UITGANGSPUNTEN BIJ HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING	11
1.5 TOELICHTING BIJ DE EXPLOITATIEREKENING	12
1.6 PARAGRAFEN	21

2. JAARREKENING

ALGEMEEN

1.1 BELEIDSRESULTATEN

Bezoekerscentrum Hollandse Biesbosch

Op 9 oktober 2003 heeft de officiële opening van het Biesboschcentrum Dordrecht plaatsgevonden. Het horecagedeelte was al vanaf juli 2003 in gebruik, evenals de informatiebalie in het nieuwe centrum.

De nieuwe multimediashow Biesbosch Symfonie was bij de opening van het bezoekerscentrum nog niet klaar. Hoewel medio 2003 nog de verwachting werd uitgesproken dat de show vanaf november 2003 zou kunnen worden bezichtigd en beluisterd, is door technische problemen de Biesbosch Symfonie tot op heden niet gereed.

In de herfstvakantie, vanaf zaterdag 11 oktober, is ter gelegenheid van de opening een feestweek georganiseerd. Elke dag had een speciaal thema, met diverse activiteiten. Aan circa 300 mediacontacten is informatie gestuurd om de opening en de activiteiten daaromtrent onder de aandacht te brengen. De promotiecampagne is door de gemeente Dordrecht ondersteund middels het plaatsen van billboards in de regio en het beplakken van de waterbussen met reclamestickers. Ook zijn er radio- en tv-spots via Rijnmond en Omroep Brabant uitgezonden. In dagbladen en huis-aan-huisbladen zijn advertenties ter grootte van een halve pagina geplaatst.

Naar inschatting wordt het nieuwe bezoekerscentrum beter bezocht dan het vorige bezoekerscentrum. De bezoekersaantallen zullen verder toenemen als de Biesbosch Symfonie en de tentoonstelling waterbeheer gereed zijn.

Toeristisch actieplan van de Hollandse Biesbosch

Het actieplan is op 18 september 2003 door het Algemeen Bestuur van het Natuur- en Recreatieschap vastgesteld. Besloten is om een zestal actiepunten met voorrang nader uit te werken. Het betreft:

- het opstellen van een landschaps- en inrichtingsplan (gereed medio 2004);
- opstellen marketingplan (voorjaar 2004);
- haalbaarheidsanalyse nieuwe rondvaartboot (eind 2003);
- verbetering organisatie (voorjaar 2004);
- productontwikkeling fluisterend varen (in combinatie met voorstel nieuwe rondvaartboot eind 2003);
- inzetten van bijzondere rondvaarbotten als regionaal product (zomer 2004).

Het actieplan is aangeboden aan de opdrachtgever, gemeente Dordrecht.

In 2003 is gestart met de voorstudie naar de kosten van een nieuwe rondvaartboot. In 2004 vindt de Europese aanbesteding plaats en is een investeringskrediet van € 1.110.000 beschikbaar gesteld.

Voor de overige actiepunten vindt een nadere discussie plaats over de prioriteitstelling in relatie tot het beschikbare budget. Voor de uitvoering zal een concreet voorstel worden voorgelegd.

Vaste tentoonstelling waterbeheer

De tentoonstelling waterbeheer is een coproductie tussen Rijkswaterstaat, Deltanatuur, het Waterschap en het Natuur- en recreatieschap de Hollandse Biesbosch. Er is een plan ontwikkeld over de invulling van de tentoonstelling, waar de partners overeenstemming over hebben bereikt. De tentoonstelling zal in mei 2004 geopend kunnen worden.

Nationaal park

In het kader van het bestedingsplan Nationaal Park De Biesbosch is in 2003 voor de volgende projecten subsidie ontvangen:

- Het in stand houden van de griend- en rietcultuur;
- De exploitatie van het bezoekerscentrum en de werkzaamheden van een educatief medewerker;
- Baggerwerk haventjes Moldiep en kanokreken Kikvorschgriend.

Vrijwilligers

In 2003 is het Biesboschcentrum Dordrecht bekroond met de Vorst, de VrijwilligersORGanisaties STimuleringsprijs. Dit keurmerk wordt toegekend aan organisaties waar het voor vrijwilligers goed werken is. De vrijwilligers leveren bij het Biesboschcentrum een gewaardeerde ondersteuning. Het Biesboschcentrum geeft vrijwilligers ruime mogelijkheden tot inspraak (onder andere via de Vereniging Vrijwilligers Hollandse Biesbosch) en er is gelegenheid tot bijscholing.

Beheersplan

Het beheersplan van Groenservice Zuid-Holland (GZH) is vooralsnog leidraad bij het beheer van het gebied. In 2004 vindt nader overleg plaats over de uitgangspunten. Wellicht is enige bijstelling noodzakelijk in verband met nieuwe inzichten met betrekking tot het beheer en de visie van het gebied.

1.2 BEDRIJFSVOERINGRESULTATEN

Personeel

Het personeel bij de Hollandse Biesbosch is werkzaam via arbeidscontracten, detachering van de gemeente Dordrecht of via Drechtwerk. Jaarlijks vinden er onderlinge verschuivingen tussen de uren van het vaste personeel en de uren van de medewerkers via arbeidscontracten plaats.

Invoering BTW-compensatiefonds

Op 1 januari 2003 is het BTW-compensatiefonds in werking getreden. In het kader van de transparantie wordt het schap niet in de heffing van omzetbelasting betrokken, maar schuift de in rekening gebrachte omzetbelasting door naar de participanten. De Belastingdienst heeft met deze vorm ingestemd.

In de kostenoverzichten zijn zowel de ramingen als de werkelijke bedragen, voor zover van toepassing, exclusief BTW opgenomen.

De verdeling van de compensabele BTW, welke bij het schap in rekening is gebracht, is als volgt:

	<i>Exploitatie</i>	<i>Investerings</i>	<i>Groot onderhoud</i>	<i>Totaal Werkelijk</i>	<i>Geraamd</i>
Provincie Zuid-Holland	31.762	43.225	2.412	77.399	27.137
Gemeente Dordrecht	83.376	113.466	6.332	203.174	71.235
Gemeente Sliedrecht	11.911	16.209	905	29.025	10.177
Totaal	127.049	172.900	9.649	309.598	108.549

Een deel van de compensabele BTW uit de exploitatie is reeds door de participanten voldaan.

In het verleden is ten behoeve van het exclusief BTW maken van de prijzen een voorziening gevormd voor de jaren 2000 tot en met 2002. Per 31 december 2003 was de stand van deze voorziening € 143.002. In 2004 zal worden bezien in hoeverre de voorziening gehandhaafd moet worden c.q. er zal een voorstel worden gedaan over een nieuwe bestemming.

ICT

De medewerkers van locatie Sionpolder zijn via de telefoonlijn aangesloten op het stadskantoor, zodat zij de financiële administratie kunnen raadplegen. Deze verbinding is redelijk traag. Uit kostenoverwegingen is vooralsnog niet voor een ADSL-verbinding gekozen. Benodigde informatie welke niet eenvoudig op locatie Sionpolder kan worden gegenereerd, wordt bij de administrateur van het schap opgevraagd.

Aangezien het bezoekerscentrum een eigen website heeft, welke dagelijks wordt geactualiseerd, is hier gekozen voor een ADSL-verbinding. Er is geen directe verbinding met het stadskantoor.

Treasury paragraaf

In verband met de kredietbehoefte voor met name de nieuwbouw van het bezoekerscentrum is op 1 december 2003 een lening van € 1.000.000 aangetrokken. De lening heeft een looptijd van 15 jaar, met een rentepercentage van 4,50%.

1.3 FINANCIËLE RESULTATEN

Exploitatie

Recapitulatie	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Bestuursorganen	31.198	11.735	60.348
Bestuursondersteuning	114.651	158.521	105.750
Recreatie- en natuurgebieden	470.629	440.745	551.866
Vaartuigenverordening	21.657	45.112	43.988
Bezoekerscentrum	556.058	538.276	459.692
Recreatie-objecten	-60.988	-58.300	-74.814
Overige lasten	163.686	119.369	108.628
Algemene inkomsten	-145.506	-150.192	-150.192
BCF exploitatie	0	108.549	127.049
Doorbelasting BCF participanten	0	-108.549	-127.049
Bijdrage participanten	-1.151.385	-1.105.266	-1.105.266

In de toelichting bij de exploitatierekening, paragraaf 1.5, worden de verschillen per onderdeel nader toegelicht.

Op hoofdlijnen zijn de belangrijkste verschillen als volgt:

Paragrafen

Kapitaallasten	105.000	(V)
Personeelskosten	14.000	(V)
Machines	13.000	(V)
Groot onderhoud	-5.000	(N)
	<u>127.000</u>	(V)

Omzet

Bezoekerscentrum	29.000	(V)
Recreatie-objecten	7.000	(V)
Overige baten	14.000	(V)
	<u>50.000</u>	(V)

Kosten

Recreatiegebieden	-27.000	(N)
Bezoekerscentrum	-33.000	(N)
Overige lasten	-12.000	(N)
	<u>-72.000</u>	(N)

Totaal	<u>105.000</u>	(V)
--------	----------------	-----

(V) = voordeel

(N) = nadeel

Dit bedrag is ingezet als extra dotatie aan het onderhoudsfonds infrastructuur teneinde het negatieve saldo van het fonds grotendeels aan te vullen. In haar vergadering van 10 maart 2004 heeft het Dagelijks Bestuur met dit voorstel ingestemd.

Investerings

AB-besluit	Omschrijving	Beschikbaar gesteld krediet	Uitgaven t/m 2002	Uitgaven in 2003	Restant
-	Kasregister bezoekerscentrum	4.538	0	0	4.538
-	Telefooncentrale bezoekerscentrum	22.689	0	0	22.689
27-11-2002	Elektrisch pont	34.034	0	29.639	4.395
18-06-2002	Nieuwbouw bezoekerscentrum	2.100.000	275.786	1.710.316	113.898
1999	Biesbosch symfonie	124.790	47.193	49.740	27.857

Kasregister bezoekerscentrum

In 2003 is geen besluit genomen over de vervanging van het kasregister. Vanwege diverse problemen met het huidige kasregister was vervanging wel gewenst. In overleg met de leverancier van het kasregister zijn de voornaamste problemen opgelost. Van vervanging van het kasregister wordt verder afgezien.

Telefooncentrale bezoekerscentrum

Dit krediet is niet benodigd gebleken. De kosten van de nieuwe telefooncentrale zijn opgenomen in het krediet van de nieuwbouw bezoekerscentrum.

Elektrische pont

De motor van de pont over het Moldiep was aan vernieuwing toe. Aangezien het bezoekerscentrum zich wil profileren als specialist op het gebied van elektrisch varen, is besloten de pont aan te passen voor het varen op zonne-energie. De aanpassingen zijn binnen het beschikbare krediet uitgevoerd.

Nieuwbouw bezoekerscentrum

	Begroting €	Werkelijk €	Saldo €
Terrein	100.000	161.376	-61.376
Gebouw	1.368.830	1.407.107	-38.277
Inrichting	375.000	414.794	-39.794
Speelvoorziening	25.000	0	25.000
BTW (niet aftrekbaar)	200.000	0	200.000
Onvoorzien	31.170	0	31.170
Totaal	2.100.000	1.983.277	116.723

Toelichting op de verschillen:

Terrein

Ten opzichte van het oorspronkelijke plan zijn diverse extra werkzaamheden uitgevoerd; onder andere het vergroten van de parkeerplaats, het verlengen en verbreden van de paden, aanpassing padverlichting, het uitbreiden van de buitenriolering en het verzwaren van de elektriciteitskabels. De kosten hiervoor bedragen € 41.000.

Daarnaast zijn de kosten van de verfraaiing van de omgeving, € 13.000, op deze post verantwoord. Het betreft de aanschaf van bankjes, vlaggenmasten, verkeersborden,

afscheidingspaaltjes en prullenbakken. Bij de inrichting was een bedrag van € 5.000 voor deze zaken begroot.

De afvoerkosten van de bestrating bedragen € 3.000. Een deel van de oude bestrating zou worden hergebruikt, maar hier is van afgezien.

Gebouw

De begroting was gebaseerd op een kaal ontwerp, waarbij bepaalde ruimten niet waren aangesloten op warmte-, gas-, water- en elektronische installaties. Bij de aanbesteding is besloten alsnog de voorzieningen uit te breiden voor een bedrag van € 56.000.

Door de diverse aanpassingen in het ontwerp zijn de kosten van de constructeur en de architect € 30.000 hoger dan begroot.

Op het dak zijn extra veiligheidsmaatregelen getroffen voor € 5.000. Tevens is een sproei-installatie ad € 1.000 aangebracht.

Bij de Biestro is voor € 4.000 een terrasscherm aangebracht.

Voor onvoorziene kosten was een bedrag van € 54.000 begroot.

Inrichting

Voor de balie en het huiscafé is gekozen voor een luxere uitvoering dan waarmee in de begroting rekening was gehouden. Op deze posten is hierdoor een overschrijding ontstaan van respectievelijk € 24.000 en € 37.000. In het krediet is ruimte voor deze uitgaven vanwege het vervallen van de attractie en de speelvoorziening.

Voor de Biesbosch Symfonie is een bedrag begroot van € 30.000. Dit betreft uitsluitend de kosten voor de bouwkundige inrichting van de ruimte. Door het uitbreiden van de elektriciteitskabels en de installatie van een rookafzuiger zijn de bouwkundige kosten € 8.000 hoger. Daarnaast zijn er ten opzichte van het oude krediet van € 124.790 extra inrichtingskosten inzake de projectieschermen, het vervaardigen van het projectie/eiland en de aanschaf van een reserve projector en de geluidsinstallatie. Deze meerkosten van € 35.000 zijn ten laste van het krediet van de nieuwbouw gebracht. Op het eerste krediet is geen overschrijding te verwachten.

Diversen

Er is vooralsnog afgezien van een speelvoorziening bij het bezoekerscentrum. Het budget is aangewend ter dekking van de meerkosten van de balie en het huiscafé.

In het totale krediet is rekening gehouden met de kosten van het niet-aftrekbare deel van de BTW van € 200.000. Per 1 januari 2003 is het BTW compensatiefonds in werking getreden, waardoor dit deel van de BTW gecompenseerd kan worden en niet meer ten laste van het krediet wordt gebracht.

De post voor onvoorziene uitgaven is niet specifiek aangewend, maar dient ter algemene dekking van de meerkosten.

Biesbosch symfonie

De Biesbosch symfonie is niet meer in 2003 gereed gekomen. Naar verwachting blijven de kosten binnen het beschikbaar gestelde krediet.

Onderhoudsfondsen

Fonds	Begroting 2003		Jaarrekening 2003	
	Vermeerderingen	Verminderingen	Vermeerderingen	Verminderingen
Grasvegetatie/ beplanting	2.711	1.485	2.711	10.454
Infrastructuur	34.454	5.213	139.255	28
Recreatieve voorzieningen	4.536	4.536	4.536	2.015
Gebouwen	9.802	238.745	9.802	238.372
Water en oevers	8.283	2.037	8.283	15.350
Machines	25.865	5.000	25.865	3.768
Vaste tentoonstellingen	18.151	108.907	18.151	108.906

Grasvegetatie/ beplanting

In 2003 is groot onderhoud uitgevoerd aan het griendje Crayestein, waaronder het plaatsen van een hekwerk en het terug snoeien van de begroeiing.

Infrastructuur

Ten laste van het jaarresultaat 2003 heeft een extra dotatie aan de onderhoudsvoorziening plaatsgevonden van € 104.800 teneinde het negatieve saldo van het fonds grotendeels aan te vullen. In haar vergadering van 10 maart 2004 heeft het Dagelijks Bestuur hiermee ingestemd. De kosten van de werkzaamheden aan de wielerveden Crayestein zijn ten laste van de exploitatie gebracht.

Recreatieve voorzieningen

Geen bijzonderheden

Gebouwen

Voor de nieuwbouw van het bezoekerscentrum is conform de begroting € 234.207 onttrokken uit het onderhoudsfonds gebouwen. Daarnaast zijn de kosten van het geplande schilderwerk aan het botenhuis en de dienstwoning hierop verantwoord.

Water en oevers

In het najaar zijn de werkzaamheden voor het project baggerwerk Moldiep/ Kikvorschgriend uitgevoerd. In het kader van het Bestedingsplan 2003 van het Nationaal Park de Biesbosch is de maximale subsidie ontvangen van € 15.000, gebaseerd op 50% van de kosten.

Machines

Geen bijzonderheden

Vaste tentoonstellingen

Het voor 2003 geraamde bedrag is, conform de begroting, geheel ten gunste van de nieuwbouw bezoekerscentrum gebracht.

Risico's

Voor zover mogelijk zijn hier alle voorzienbare risico's opgenomen, waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of het eigen vermogen.

Intern:

Het Dagelijks Bestuur heeft besloten om de belangrijkste onderhoudsfondsen te herzien. Het ingenieursbureau van gemeente Dordrecht heeft hiertoe opdracht gekregen voor € 19.800. De nieuw op te zetten onderhoudsfondsen betreffen de fondsen voor gebouwen, bruggen en steigers. Tevens zal worden bezien of de jaarlijkse stortingen toereikend zijn c.q. er zal een voorstel worden ingediend over de opbouw en de hoogte van de jaarlijkse stortingen.

Extern:

Rijkswaterstaat stelt een sanerings-/ baggerplan op voor de Sliedrechtse Biesbosch, de buitenwateren. In 2004 zal dit plan gereed zijn. Het is de intentie van Rijkswaterstaat om eind 2004 met de werkzaamheden te starten. De uitvoering van het gehele plan zal vijf tot acht jaar in beslag nemen. Bij de invulling van het baggerfonds zal worden aangesloten op het plan van Rijkswaterstaat.

1.4 UITGANGSPUNTEN BIJ HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING

Grondslagen

Op de jaarrekening zijn de bepalingen van de Gemeentelijke Comptabiliteits Voorschriften van toepassing. De jaarrekening bestaat uit een beleidsdeel en een beheersdeel. In het beleidsdeel worden de uitgaven en inkomsten verantwoord op objectniveau en wordt een toelichting op de uitkomsten gegeven; in het beheersdeel zijn de bedragen op categorieniveau aangegeven.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De *materiële vaste activa* zijn gewaardeerd tegen de aanschaffings- en vervaardigingskosten, onder aftrek van eventueel ontvangen subsidies en of bijdragen van derden (netto-methode). De op de materiële vaste activa afschrijving (lineaire methode) is gebaseerd op de technische levensduur. Een specificatie van de materiële vaste activa en de afschrijvingen hierop is opgenomen in staat van vaste activa.

- De *financiële vaste activa* zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.
- De *voorraden* zijn gewaardeerd tegen inkoopprijs.
- De *reserves* worden gevormd ter dekking van uitgaven in de investerings sfeer.
- De *voorziening* is getroffen voor te verwachten lasten.

De overige balansposten zijn (voor zover niet anders vermeld) opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover risico's bekend en kwantificeerbaar zijn, zijn deze verwerkt in de jaarrekening. Indien er risico's zijn, waarvan de omvang niet duidelijk en kwantificeerbaar is, zijn deze in paragraaf 1.3 vermeld.

1.5 TOELICHTING BIJ DE EXPLOITATIEREKENING

Functie 0001 Bestuursorganen

0001.1000	Dagelijks- en Algemeen Bestuur		
10	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	31.198	11.735	60.348
Baten	-	-	-
	<u>31.198</u>	<u>11.735</u>	<u>60.348</u>

De kosten zijn overschreden door de inhuur van een extern adviseur ter vervanging van de directeur voor een bedrag van € 33.100. Binnen de totale exploitatie wordt de overschrijding gecompenseerd doordat een deel van de personeelskosten is weggefallen.

Daarnaast is aan het Ingenieursbureau van gemeente Dordrecht opdracht verleend voor de meerjarige onderhoudsplannen ten behoeve van diverse bouwkundige objecten. De kosten hiervoor bedragen € 19.800.

De kosten voor het toeristisch-recreatief actieplan, € 11.900, zijn volledig vergoed middels projectsubsidie door gemeente Dordrecht.

Functie 0002 Bestuursondersteuning

0002.1000	Ambtenaren gemeente Dordrecht		
10	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	106.722	151.897	96.840
Baten	-	-	-
	<u>106.722</u>	<u>151.897</u>	<u>96.840</u>

De personeelskosten zijn € 52.400 lager dan geraamd. In de periode tussen de vertrokken directeur en de nieuw benoemde directeur is een extern adviseur aangetrokken. De kosten hiervan staan onder de post "Dagelijks en algemeen bestuur" verantwoord. Ook zijn er in verband met personeelsmutaties minder uren vanuit beleidsondersteuning gemaakt, dan waar in de begroting rekening mee was gehouden.

0002.1000	Algemene kosten		
12	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	7.929	6.624	8.910
Baten	-	-	-
	<u>7.929</u>	<u>6.624</u>	<u>8.910</u>

Geen bijzonderheden.

Functie 0056 Recreatie- en Natuurgebieden

0056.1000	Kapitaallasten		
10	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	56.807	74.866	51.508
Baten	-	-	-
	<u>56.807</u>	<u>74.866</u>	<u>51.508</u>

Door de lage stand van het rentepercentage in 2003 zijn de in de kapitaallasten opgenomen rentelasten lager dan begroot. Ook was de liquiditeitspositie in 2003 beter dan verwacht.

0056.1000	Beplanting		
11	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	106.905	71.738	111.279
Baten	42.836	40.547	42.661
	<u>64.069</u>	<u>31.191</u>	<u>68.618</u>

In de begroting is uitgegaan van een verdeling van 13% van de totale kosten voor machines (paragraaf 2) naar beplanting. In werkelijkheid is, evenals voorgaand jaar, 28% doorberekend. De kosten voor machines ten laste van beplanting zijn hierdoor € 10.000 hoger dan geraamd.

Er zijn meer uren gemaakt door stormschades en voor werkzaamheden aan de kanokreken. Ook sluiten de kosten van de werkzaamheden uit het beheersplan van GZH niet aan met het daarvoor beschikbaar gestelde budget. De kosten zijn hierdoor € 25.900 hoger.

0056.1000	Gras, Ruigte en Rietvegetatie		
12	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	102.736	91.595	86.786
Baten	13.712	12.925	13.162
	<u>89.024</u>	<u>78.670</u>	<u>73.624</u>

Geen bijzonderheden.

0056.1000	Infrastructuur		
13	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	123.704	109.051	241.688
Baten	2.678	2.827	2.708
	<u>121.026</u>	<u>106.224</u>	<u>238.980</u>

In 2003 zijn extra werkzaamheden uitgevoerd inzake het vervangen van de elektrische installatie voor het bedienen van de Wantijfietsbrug voor € 15.300. Er zijn herstelwerkzaamheden aan het fietspad Crayestein (wielerbaan) uitgevoerd voor een bedrag van € 7.950 en aan het vervangen van delen van de luchtbrug over de wielerbaan is € 1.600 besteed. Het door droogte verzakte en gescheurde fietspad Moldiep is gerepareerd voor € 8.400.

In 2003 is een bedrag van € 104.800 gestort in het onderhoudsfonds infrastructuur om het negatieve saldo van het fonds aan te vullen.

0056.1000	Recreatieve voorzieningen		
14	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	46.821	56.121	44.603
Baten	-	-	-
	<u>46.821</u>	<u>56.121</u>	<u>44.603</u>

De kapitaallasten zijn € 4.900 lager dan begroot door het lage rentepercentage.

Door een verschuiving van uren naar andere werkzaamheden ten behoeve van de natuur- en recreatiegebieden zijn de werkelijke personeelslasten € 5.500 lager dan begroot.

0056.1000	Administratie		
15	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	47.998	36.184	39.649
Baten	-	-	-
	<u>47.998</u>	<u>36.184</u>	<u>39.649</u>

Geen bijzonderheden.

0056.1000	Water en Oevers		
16	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	58.213	70.411	48.472
Baten	13.329	12.922	13.588
	<u>44.884</u>	<u>57.489</u>	<u>34.884</u>

In de jaarrekening is 4% van de totale machinekosten doorbelast aan Water en oevers. In de begroting was nog rekening gehouden met 12%. Het verschil van € 10.400 is ten laste van andere onderdelen gebracht.

Over 2003 is voor € 14.900 minder aan uren ten laste van de Water en oevers gebracht, doordat de werkzaamheden grotendeels zijn uitbesteed aan derden en ten laste van het onderhoudsfonds zijn gebracht.

0056.2000	Toezicht		
20	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	51.636	65.908	58.228
Baten	31.578	31.578	33.220
	<u>20.058</u>	<u>34.330</u>	<u>25.008</u>

Er zijn minder productieve uren gemaakt dan was begroot, waardoor de werkelijke personeelslasten € 7.900 hoger.

0056.2000	Boten		
21	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	11.771	20.682	28.851
Baten	10.172	9.900	9.871
	<u>1.599</u>	<u>10.782</u>	<u>18.980</u>

In 2003 zijn naast het reguliere onderhoud onvoorziene kosten gemaakt van € 6.850 voor extra onderhoud en het vervangen van de motor van de Lepelaar.

Door dit extra onderhoud zijn er meer uren gemaakt dan was begroot. De kosten over 2003 zijn hierdoor € 2.900 hoger.

Bezoekerscentrum

0056.3000	Gebouw en inrichting		
30	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	166.828	158.365	156.761
Baten	38.649	40.813	45.865
	<u>128.179</u>	<u>117.552</u>	<u>110.896</u>

Er is nog een bedrag van € 12.200 voor diverse nagekomen werkzaamheden aan het bezoekerscentrum ten laste van de exploitatie gebracht.

De bate bank / girokosten wordt veroorzaakt door de ontvangen heffingsrente 2002 van de belastingdienst, € 1.100, en ontvangen rente over openstaande vorderingen van € 1.700. Daarnaast zijn de reguliere bank- en girokosten hier verantwoord.

Ten laste van het onderhoud gebouw bezoekerscentrum zijn ook de huurkosten van de bouwketen verantwoord. In juni is het nieuwe bezoekerscentrum betrokken, waarna de keten zijn verwijderd.

In 2003 zijn, naast het in het onderhoudsplan opgenomen onderhoud, extra werkzaamheden aan het botenhuis en fusthok uitgevoerd voor € 3.800.

De kapitaallasten zijn € 43.700 lager dan begroot door:

- de lage stand van het rentepercentage in 2003. De in de kapitaallasten opgenomen rentelast is lager dan begroot;
- De investering in een nieuw kasregister voor het bezoekerscentrum is vervallen.

De horecaruimte is vanaf juli 2003 in gebruik. In de begroting was de huuropbrengst van een half jaar, € 5.600, niet opgenomen.

0056.3000	Voorlichting en Algemeen		
31	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	325.870	380.608	323.868
Baten	23.375	50.989	44.338
	<u>302.495</u>	<u>329.619</u>	<u>279.530</u>

Doordat er de eerste helft van 2003 nog geen winkel was, is de balie-omzet achtergebleven ten opzichte van de begroting. De behaalde winstmarge is echter hoger dan was begroot, namelijk 40% ten opzichte van 29%. Naar aanleiding van het herziene inkoopbeleid wordt selectiever ingekocht en kritischer naar de te behalen winstmarge gekeken.

In 2003 is geen lentefeest georganiseerd. De verantwoorde kosten hebben betrekking op de opening van het nieuwe bezoekerscentrum.

Het saldo van de kasverschillen bedraagt € 140 voordelig. Naar aanleiding van de interim-controle van de accountant worden met ingang van 2004 de kasverschillen in 2004 nader geanalyseerd.

De personeelslasten zijn € 50.300 lager dan geraamd, doordat er wegens ziekte minder uren zijn gemaakt dan was begroot.

Ten behoeve van de kinderbibliotheek is een donatie van € 3.500 ontvangen. De kosten van de kinderbibliotheek zijn onder diverse posten verantwoord. Ten behoeve van het kunnen tonen van educatieve cd-roms is een computer aangeschaft.

0056.3000	Educatie		
32	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	63.031	64.453	61.919
Baten	11.628	15.258	12.946
	<u>51.403</u>	<u>49.195</u>	<u>48.973</u>

Geen bijzonderheden.

0056.3000	Rondvaarten en Wandeltochten		
33	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	221.962	200.649	207.380
Baten	167.774	174.693	187.000
	<u>54.188</u>	<u>25.956</u>	<u>20.380</u>

De totale omzet is gestegen met € 12.300 ten opzichte van de begroting. Ook de behaalde marge is verbeterd van 13% negatief naar 10% negatief. Mede door het mooie weer zijn de opbrengsten van de rondvaarten en wandeltochten hoger dan geraamd. Alleen de opbrengst van de charters Groene Plaat blijft structureel achter op de begroting.

0056.3000	Biesbosch Symfonie		
34	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	7.406	20.230	11.521
Baten	-	8.870	-
	<u>7.406</u>	<u>11.360</u>	<u>11.521</u>

In 2003 is de Biesbosch Symfonie niet gereed gekomen, waardoor er geen opbrengsten entreegelden zijn. Tevens is het budget voor onderhoud niet aangewend.

0056.3000	Exploitatie pontje en Verhuringen		
35	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	78.187	65.167	78.692
Baten	65.800	60.573	90.300
	<u>12.387</u>	<u>4.594</u>	<u>-/ 11.608</u>

Dankzij het mooie zomerweer is de opbrengst over 2003 € 29.700 hoger dan geraamd. De openingstijden zijn in de drukke periode verruimd, waardoor er ook voor € 15.100 meer productieve uren zijn gemaakt dan begroot. De winstmarge is over 2003 is 15%, terwijl in de begroting was uitgegaan van een negatieve marge van 7%. Dit exploitatie-onderdeel heeft de inspanningsverplichting om minimaal kostendekkend te zijn ruimschoots gehaald.

Recreatie-objecten

0056.4000	Golfbaancomplex en Skihelling		
42	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	37.761	40.411	31.341
Baten	98.749	98.711	106.155
	<u>-/- 60.988</u>	<u>-/- 58.300</u>	<u>-/- 74.814</u>

De ontvangen erfpacht van de skihelling en de golfbaan is € 6.600 hoger dan geraamd. Voor beiden is een nieuwe termijn ingegaan, waarbij een verhoging heeft plaatsgevonden.

Overige lasten

0056.5000	Gebouwen en Woningen		
50	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	189.888	140.470	140.422
Baten	9.314	9.778	9.779
	<u>180.574</u>	<u>130.692</u>	<u>130.643</u>

Het vervangen van de vacuümriolering van de toiletgebouwen heeft € 18.300 gekost. In de begroting is geen rekening gehouden met deze kosten.

De kapitaallasten zijn € 16.300 lager dan geraamd door het lage rentepercentage.

0056.5000	Communicatie-apparatuur		
51	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	3.298	3.454	2.907
Baten	-	-	-
	<u>3.298</u>	<u>3.454</u>	<u>2.907</u>

Geen bijzonderheden.

0056.5000	Diversen		
53	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	40.860	18.486	22.683
Baten	61.046	33.263	47.605
	<u>-/- 20.186</u>	<u>-/- 14.777</u>	<u>-/- 24.922</u>

De opbrengst werk derden is € 14.300 hoger dan begroot. De marge is ten opzichte van de begroting verbeterd doordat er meer uren zijn gemaakt dan begroot. Op de materiaalkosten wordt slechts een kleine marge bedongen.

0056.6000	Nadelig exploitatiesaldo		
60	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	-	-	-
Baten	145.506	150.192	150.192
	<u>-/- 145.506</u>	<u>-/- 150.192</u>	<u>-/- 150.192</u>

De jaarlijkse tegemoetkoming van IGAT B.V. en de gemeente Dordrecht in verband met de derde Merwedehaven worden hier verantwoord.

1.6 PARAGRAFEN

	Kapitaallasten		
	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	188.902	286.044	180.921
Baten	-	-	-
	<u>188.902</u>	<u>286.044</u>	<u>180.921</u>

Bij het opstellen van de begroting was de liquiditeitspositie gedurende het jaar terughoudender ingeschat, dan deze in werkelijkheid bleek te zijn. De rentekosten rekening-courant zijn hierdoor € 80.000 lager dan begroot.

De dekking voor de nieuwbouw bezoekerscentrum is hoger dan geraamd. De werkelijke afschrijvingskosten zijn hierdoor € 21.300 lager dan begroot.

	Personeelslasten		
	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	957.383	1.063.222	999.657
Baten	-	-	-
	<u>957.383</u>	<u>1.063.222</u>	<u>999.657</u>

In verband met de wisseling van het directeurschap zijn de personeelskosten € 69.000 lager. In de tussenliggende periode is het management door een extern adviseur uitgevoerd. De algemene advieskosten bij de bestuursorganen zijn hierdoor met € 33.100 overschreden.

	Handgereedschap		
	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	2.998	4.032	7.495
Baten	-	-	-
	<u>2.998</u>	<u>4.032</u>	<u>7.495</u>

In 2003 is veel van het handgereedschap vervangen. Ook is een bouwlaser van € 1.200 aangeschaft. De doorbelasting naar de diverse onderdelen is conform voorgaand jaar.

	Machines		
	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	115.822	119.173	100.076
Baten	-	-	-
	<u>115.822</u>	<u>119.173</u>	<u>100.076</u>

De personeelskosten zijn € 35.400 lager dan begroot, doordat veel werkzaamheden zijn uitbesteed. In verband met de nieuwbouw van het bezoekerscentrum was weinig tijd beschikbaar voor onderhoudswerkzaamheden aan de machines.

De brandstofkosten zijn € 6.700 hoger dan de raming en zitten op hetzelfde niveau als voorgaand jaar. De doorberekening aan de rondvaartboot en derden heeft plaatsgevonden. De doorbelasting naar de diverse onderdelen heeft conform voorgaand jaar plaatsgevonden.

	Groot onderhoud		
	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	114.281	77.937	187.454
Baten	-	-	-
	<u>114.281</u>	<u>77.937</u>	<u>187.454</u>

In 2003 is een extra bedrag van € 104.800 gestort in het onderhoudsfonds infrastructuur om het negatieve saldo van het fonds aan te vullen.

	Milieu		
	Rekening 2002	Begroting 2003	Rekening 2003
Lasten	8.975	7.085	11.827
Baten	-	-	-
	<u>8.975</u>	<u>7.085</u>	<u>11.827</u>

Door de mooie zomer zijn er veel bezoekers in het gebied geweest, waardoor er meer schoonmaakkosten zijn gemaakt dan begroot.